

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 300 (3432) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

A harcok hevességének fokozódása várható a keleti arcvonal északi és középső szakaszán

Montgomery támadó csapatait még a német fővédelmi vonalak elérése előtt visszavetették — A pápai követség épülete is elpusztult Berlin legutóbbi bombázásakor

Északamerika katolikus püspökei a moszkvai határozatok ellen

A Pest írja: Zürichi jelentés szerint Mannstein vezértábornagynak a keleti arcvonal kiugrása ellen indított támadása Zsitomir elfoglalása óta kedden aratta legnagyobb sikerét, amikor ugyanis a németek elfoglalták Korosztent és ezzel a keleti orosz hídfő északnyugati szakasza előtt jelentékenyen megjavították helyzetüket. Korosztent egyes külső részeibe már hétfőn reggel behatoltak a németek, bár az egész város csak kedden jutott birtokukba. A keleti harctér északi és középső részén most a harc hevességének fokozódását várják, mert az esőzés végetért, az utak felszáradtak és tegnap óta több helyen már vastag hótakaró van.

Rómából jelentik: (B. T.) A vatikáni rádió közölte, hogy a berlini pápai követség a legutóbbi bombázás alkalmával tűz következtében elpusztult. A pápai követ és a személyzet biztonságban van.

Zürichi hír szerint kedden többszáz gépből álló angolszász repülőgéprajok nappali támadást intéztek Nyugat-Németország ellen. A súlypont Düsseldorf mellett Solingen volt, ahol erős német elhárításba ütköztek. Eddigi jelentés szerint a 8 szövetséges repülőgép elpusztult.

Berlinből jelentik: (B. T.) A délolasz harctéren, mint Berlinből érkezett hírekből kitétnék, Montgomery hadműveletei folytatódnak a Sangro folyó nyugati partján levő német állások ellen. A berlini jelentések erős tüzésre támaszkodással folytatott nagy támadásról szólnak, amelyben főként újzealandi és indiai csapatok vesznek részt. Az indiaiak igen jól küzdenek, bár jelentős veszteségeik vannak. A támadó csapatok átmenetileg betört részeit ismét visszavetették anélkül, hogy a német fővédelmi vonalat elérheték volna. Egyébként figyelmet érdemelnek azok a hírek, amelyek szerint feldeparálás alapján az amerikaiak nagy támadásának megindulására számítanak a nyugati szárnyon. Bizonyos utalásokból arra lehet következtetni, hogy Berlin nem lepné meg, ha az ellenség az elhárítónál mögött partraszállana. Erre a németek már számítanak és felkészültek.

Újabb japán sikerek

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A japán főhadiszállásnak a Gilbert szigeteken elért újabb sikerekről szóló hivatalos jelentése így szól:

A japán tengerészet légiereje hétfőn elenséges tengeri erőket támadott meg a Gilbert szigeteken és elsüllyesztett két repülőgéphordozót, melyek közül az egyik azonnal elmerült, továbbá egy közlebről meg nem jelölt hadihajót. Súlyosan megrongáltak és felgyújtottak azonkívül egy nagy cirkálót. Hat japán repülőgép nem tért vissza. Ez a csata a Gilbert-szigeti negyedik légi csata nevet

Bukarest. (MTI.) A NTL jelenti: Pápa ankarai német nagykövet Németországból Ankarába hazatérőben rövid magánjellegű látogatásra Bukarestben megszakította útját. Néhány napig ott tartózkodott. A Bukarest

között ezeket mondotta a beszélgetésről:

— Pápa nagykövet bukaresti tartózkodása éppen egybeesett azokkal az angol jelentésekkel, amelyek állítólagos vatikáni megbeszéléseiről szóltak. E kijelentéseket, mint minden egyéb állítólagos német béketárgyalás hírére, Berlinben a leghatározottabban megcáfolták. Ebben az esetben az angoloknak még az a balszerencséjük is volt, hogy Pápa a jelentések idején éppen Bukarestben tartózkodott.

Tageblatt képviselőjének alkalma volt a pályaudvaron beszélni a nagykövettel. A lap képviselője a többi

„Zavaró kísérlet“ a szövetségesek egysége ellen

Genf. (MTI.): A Német Távirati Iroda jelenti: Londonból jelentik, hogy az Egyesült Államok katolikus püspökei nagy támadást kezdtek a moszkvai értekezlet határozatai ellen. Ezzel kapcsolatban a Tribune azt írja, hogy a püspökök állást foglaltak az ellen, hogy a háború után bármilyen együttműködést fejtsenek ki Moszkvával. Ezzel kapcsolatban a lap megjegyzi, hogy a Washington külpolitikája elleni ilyen természetű támadásoknak világgrázó jelentőségük van. Mindenki előtt ismeretes ugyan is, hogy Roosevelt és hívei valamennyi választásban döntő módon rá vannak utalva a katolikuság szervezeteire. A lap sajnálatosnak mondja, hogy katolikus oldalról most ilyen zavaró kísérletek történnek a szövetségesek egysége ellen.

A román politika egyre élesebbé váló magyarelles irányzatát tették szóvá a képviselőházban

Bornemisza miniszter tájékoztató előadása az ipari anyagellátás nehézségeiről

Budapestről jelentik: A képviselőház szerdán folytatta a megajánlási törvényjavaslat tárgyalását. Apponyi György gróf, a polgári szabadságpárt vezérének hangzott el, hogy nagyraecsüléssel viseltetik a miniszterelnök iránt, mert nehéz időben vállalta a miniszterelnöki teendőket ellátását. Különösen most nagy áldozatkészséget követel tőle hivatása.

A háború utáni kibontakozásra vonatkozóan hangzott el annak fontosságát, hogy honvédelmi készütségünk minél teljesebb és tökéletesebb legyen. Rámutatott az országot fenyegető különböző veszedelemre. Román viszonylatban a jelen állapotot

egyáltalában nem tartja kielégítőnek. Szóváltotta a román politika mind élesebbé váló magyarelles irányzatát és a román határon levő erős katonai készütséget. Idehaza minden jól képzett katonára szükség van. Amikor a pápa szándékainak megfelelően az országban igazságos békéért imádkoznak, akkor Magyarország nem akar mást, mint ezeréves jogában szenvedett igazságtalanságoknak a kiküszöbölését. Az igazságos békének szerinte ugyanakkor a társadalmi osztályok, a nemzetiségek és a vallások közötti békét is kellene jelentenie. Pártja álláspontja miatt a törvényjavaslatot nem fogadja el.

anyagokra, pl. téglára és mezőgazdasági gépekre is vonatkozik. Ezeket az igényeket a nyersanyagbeszerzési nehézségek miatt nem tudják kielégíteni.

Ami a bőrellátás helyzetét illeti, a hiányokat igyekezünk a kikészített disznóbőrökkel pótolni. A textilellátásban a gyapjúgyártmányok tekintetében már a háború előtt is jórésben behozatalra szorultunk, a gyapjúféleket pedig teljes mértékben külföldről hoztuk be. Ez most természetesen a legnagyobb nehézségekbe ütközik. A műanyagok túlnyomórészt Olaszországból szereztük be, ami most kikapcsolódott. Hazai műrostgyársink már megkezdtek a termelést és ezen a téren előreláthatóan szükségleteink 30-40 százalékát fedezni tudjuk. Minden nehézség ellenére sikerült a népruházati akció számára olyan mennyiséget előállítani, amely a tavalyinak három-négyszeresét teszi ki. Textiliparunk ma csaknem kizáróan a népruházati akció számára dolgozik.

Szénbányáink termelése lényegesen emelkedett, mégsem tudunk lépést tartani az ipar szükségleteivel.

A munkabérek terén a lineáris emeléssel az aránytalanságokon nem tudtak segíteni. E tekintetben nemcsak a munkásokban mutatkoznak hibák, hanem a munkaadókban is.

A miniszter végül a közönség türelmét kérte és áldozatos szellemet, amellyel könnyebben tudjuk átvészelni a mai súlyos időket.

Türelem és áldozatos szellem!

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A nemzetvédelmi propaganda miniszterium novemberi gazdasági tájékoztató értekezletén dr. Antal István nemzetvédelmi propagandaminiszter beszédet mondott, amelyben rámutatott arra, hogy a költségvetési vitából azt a következtetést vonták le, hogy az országgyűlésben megvan az erő és elhatározás, hogy az államvezetésnek minden adott lehetőségét felhasználva, növelje a nemzetnek a jobb jövőbe vetett hitét és bizottsítsa a háború folytatásához szükséges eszközöket.

Bornemisza Géza iparügyi miniszter az ipari anyagellátásról beszélt. E tekintetben részben nehéz helyzetbe jutottunk

— mondotta a miniszter. Hasznosabbnak tartja, ha a túlzott optimizmus helyett őszintén feltárja a helyzetet és rámutat azokra a nehézségekre, amelyek egyes iparágakkal való ellátásban mutatkoznak és ismerteti, hogy mennyi áll az ország rendelkezésére egyes szükségleti cikkekből. Hangsúlyozta, hogy Magyarországon a lakosság sem ruházattal, sem lábbalival nem volt kellően ellátva a háború előtt sem és még a középosztálynak sem állottak olyan tartalékok rendelkezésére, mint a nyugati államokban. A bajok másik oka az igények megnövekedésében kereshető. Ez nemcsak a tábbeli és ruha ellátásra, hanem más

Szigorú rendszabályokat léptetett életbe az alispán a faellátás érdekében

Ülést tartott a vármegyei Közigazgatási Bizottság

Nagyvárad, december 1. Bihar vármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt 10 órai kezdettel Cziffra Kálmán főispán elnöklésével ülést tartott.

Az ez alkalommal felolvasott alispáni jelentés a következőket tartalmazza:

A Közléti Szövetkezet november hónapban 7 darab sertést, 6 család részére 2500 pengő kisipari kölcsönt, 1 családnak 300 pengő értékű gazdasági felszerelést juttatott és így a juttatásokra fedezetként előirányzott összeget teljesen felhasználta.

A tervbe vett 37 ONCSA ház közül eddig Bagamér községben 10, Pocsajban 5 és Solyomkőváron 7 darab tető alá került, a többinek is kész az alapja.

Az árvizes házból e hónapban tovább tető alá került 26 darab és kijavítást nyert 18 darab.

Az Országos Háziipari Központ a Közléti Szövetkezet útján a vármegyei háziiparosoktól 250.000 pengő értékű gélekényárút rendelt meg, melynek leszállítása folyamatban van.

A Közléti Szövetkezet jövő évi programjában Nagyszalontán 30 ház és egy Napközi Otthon építését vette tervbe, melyekhez a telket a város biztosítja.

A vármegye közellátásával kapcsolatban jelenti az alispán, hogy a tüzelőanyag és lábbeli kivételével az ellátás kielégítő.

A tüzelőanyag ellátása terén a legszigorúbb rendszabályokat kellett életbe léptetni, mert egyrészt a vármegye számára kiutalt 180.000 ürméter azaz 9000 vágon a vármegye tüzelőanyag szükségletét csak részben fedezi, másrészt e mennyiség hova fordítását sem lehetett megállapítani, mindezen kívül pedig az egyenlőtlen és aránytalan elosztás folytán, az amúgy is szűkös készletből a vármegye nyugati része egyáltalán nem jutott tüzelőanyaghoz. A tüzelőanyag biztosítása tárgyában tartott értekezlet és a kiadott rendeletek következtében sikerült kisebb készleteket zár alá helyezni s ez úton a legsürgősebb igényeket legalább részben és gyorsan kielégíteni. A vizsgálatok folyamatban vannak, azok befejezéséig haladéktalanul megindította az alispán a közellátás rendelkezésére bocsátott kényszer favágást, amelyből átmenetileg a szükséglet részben fedezhető.

Az őszi és téli idő beálltával a lábbeli hiány mind nagyobb mértékben lépett fel, amelynek orvoslását fokozatosan sikerült a jelenlegi helyzethez mérten biztosítani. Így e téren szintén javulás érezhető.

Az ügyosztályok jelentése

Az ügyosztályok jelentéseiből a következőket emeljük ki:

A tisztí főorvos jelentése szerint a vármegye november havi egészségügyi állapota azonos az előző havival.

Egyes járványos betegségek nagyobb számban fordultak elő, mások viszont csekélyebb mértékben jelentkeztek. A kanyaró járvány miatt Sarkad község iskoláit be kellett zárni. A természetes szaporodás a megye területén 435 fő volt az elmúlt hónapban.

A pénzügyigazgató jelentése szerint a múlt évi hátralék és az ezévi előirányzat alapján az összes adótervezés 11 millió 920 ezer pengőt tesz ki. A befizetések 57 százalékot érnek el.

Az ügyosztály jelentése szerint az ügyosztályi fogházban november végén

263 férfi és 64 nő volt fogságban.

A tanfelügyelő közölte, hogy a tanítás szabályszerűen megkezdődött azokban az iskolákban, amelyekben a kultuszminiszterium rendelete a tanév megkezdését november 3-ra halasztotta.

Az államépítészti hivatal vezetője részletes jelentést tett a vármegyeiben folyó és részben már befejezést nyert nagyarányú útépitési munkálatokról. Kiemelkedő jelentőségű, hogy a 4-es számú út Körös-partfalának építése, valamint a kihagyott rész burkolása befejezést nyert, hasonlóképpen véget ért a debrecen-zilahi úgynévezett tengelyút 4 méterről 6 méterre való kiszélesítése.

Az erdőfelügyelő közölte, hogy a fafuvarozás az elmúlt hónapban fokozott nehézségekkel küzdött, mert az esőzések miatt az erdei utak járhatatlanná váltak, úgyhogy vannak területek, ahonnan a fagy beálltáig egyáltalában nem lehet többé fát szállítani.

Az állatorvosi jelentés szerint az állategészségügyi helyzet keveset javult. Sok községben sertés- és baromfipestis pusztítja az állatállományt.

A mezőgazdasági felügyelő a következő helyzetképet adta jelentésében:

Az időjárás a hónap közepéig általában meleg és száraz, később csapadékos és hűvös volt. Az őszi vetések, valamint a talajmunkálatok a hónap közepéig teljes erővel folyamatban voltak. Később azonban csak egyes napokon lehetett azokat folytatni. A késő őszi vetések ellenére meg lehet állapítani, hogy a tavaly bevett területnek kb. 90 százalékát vetették el a gazdák, míg az őszi szántásban a múlt évvel szemben hátrányban vannak, kedvező december esetén azonban az őszi szántások is nagyrészt el fogják érni az 1942. évi területet.

A vágómarhák kijelölése, illetve beszolgáltatása általában zökkenőmentesen folyamatban volt.

Szülők iskolája:

Nő a háztartásban

Nagyvárad, december 1. A „Szülők iskolájának” harmadik előadása zajlott le tegnap az Immaculata-intézetben. Az előadó Horváth Ilona háztartási iskolai igazgató és Mácsai Kaszilda nővér, h. óvónő-képző-int. igazgató volt.

Horváth Ilona igazgatónő a háztartási és gazdasági pályákról beszélt.

Kis gyermek kis gond, nagy gyermek nagy gond — mondotta. Legnagyobb gondja a szülőknek: milyen pályára adják gyermekeiket. Ma sok pálya nyílt meg a lányok számára is. Igen jó kenyérkereseti lehetőségek kínálkoznak. Nem nehéz mellette elfelejteni a nő igazi hivatását, az anyai hivatást: életadás, életfakasztás fizikai vagy szellemi értelemben. Vázolta az előadó ezután az anyai hivatásra való készülést a gyermek és ifjúkorban.

A mai élet legerősebb kívánsága, hogy a háziasság és anyaság iránti vágyat erősítsük a leánygyermekben. A közelmúltban ugyanis a férfiakkal úgy akartak a nők egyenrangúak lenni, hogy

a férfiak pályáit lepték el: eredményei a társadalom súlyos sebei: gyermektelenség, házassági elválások, stb.

Azért olyan fontos ma a családvédelem is. Akkor boldog az állam, ha alkotó sejtjei, a családok boldogok. A családi boldogság pedig leginkább a család lelkién, az édesanyán épül. A nemzeti, családi vagyon nagyrésze is az asszony kezén megy keresztül, ami által gyarapszik vagy fogy. Mert a nő munkája akkor is érték, ha nem közvetlen fizetésben nyilvánul meg. Az általánosan elterjedt hozott létre új típusú leányiskolákat: gazdasági, háztartási és ipariskolákat.

A háztartást azelőtt otthon tanulta a leány. Ma azonban már a háztartás tudomány is fejlődött. Nehezebb a konyha irányítása, tudás kell a célszerű lakberendezéshez, az okos konyhakertészet stb. Kívánatos tehát, hogy a legfontosabb hivatásra, a háziasszonyi hivatásra is komoly, megfelelő szaktudású nevelők készítsék elő a leányokat.

Mi szükséges a nevelői pályához?

Mácsai Kaszilda nővér a nevelői pályát ismertette. Ha minden ember ismerne a nevelői pályák szépségét, nem maradna hivatalnok, katonatiszt, vasutas, nem lenne varrónő, hanem mindenki nevelő akarna lenni — mondta. Példákat ismertetett ezek után, hogy a nevelők anyagi előnyökről, kényelmes életről mondanak le sokszor Istentől rendelt hivatásukért: a gyermek és ifjúság neveléséért.

A nevelői pálya ma nem meggazdagodási lehetőség. Mégis a legtöbb megelégedett, kiegyensúlyozott lelkiállagú ember a nevelők közül kerül ki. A fiatalos lelki derűt öregsgére sem veszti el a hivatásos nevelő. Az óvónők pl. általában fiatalabbnak látszanak idősebb korukban is. Az óvodai élet derűje megvédi őket az öregedéstől. Nincs szebb látvány, mint a mosolygó, csicsérgő gyermekcseregűl körülvevő óvónő. Felémelő látvány a falu utcáján végighaladó, megsüvegezt, jobbra-balra mosolygó tanító.

A jó tanító lelkiileg a leggazdagabb emberek közé tartozik. Ővé az osztálya,

de övének érzi az egész falut, hiszen ő nevelte.

A társadalomra, nemzetre is kihat a nevelő működése nemcsak a jövőben, hanem a jelenben is. A gyermekeken keresztül a szülőket is neveli, irányítja. „Néptanító”, „nemzetnevelő” névvel illetik a jó tanítókat.

Mégsem boldogul mindenki a nevelői pályán. Hivatás kell hozzá, értelmi készség, közlő képesség, önállóság, áldozatos szeretet, munkakedv, egészség, ép idegrendszer, erkölcsi erő, illetve az erkölcsi élet biztosítása.

Az óvónői pályához még jó zenei hallás, igen derűlt lelki világ. A tanítói pályához elmélyültség, a tudomány iránti nagyobb érdeklődés kívánthatik.

Házat, birtokot, szőlőt
e adni, venni
akar, keresse fel
PRAGER ügynökséget
Teleki-utca 38. szám.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Párizsi románc.

BELVÁROSI Fekete gyémántok.

CASINO: Dédé.

KORONA: Ilyen a feleségem.

Vétezik a szülő gyermek, saját maga és a nemzet ellen, ha nem engedi nevelői pályára a nevelői hivatással rendelkező gyermekét.

A legközelebbi előadás december 7-én lesz. Dr. Ópalotay János ismerteti a tudományos és művészi pályákat. Utána az intézet kamara zenekara játszik Csiky Gyuláné vezényletével.

A polgári iskola gyakorlati irányáról tartottak előadást a „Dobó Katica” leány-polgári szülői értekezletén

November 30-án folyt le a szülői értekezlet a helybeli Dobó Katica polgári leányiskolába.

Az értekezlet kezdetén a szülők és a tanárok együttesen tették hitet az eljövendő szebb magyar jövőben való törhetetlen meggyőződésükről, majd Patkó Imre igazgató emlékezett meg a magyar hazáért, a vallásért és a családi tűzhegyért harcoló magyar katonákról. Felémeltette, hogy növendékei között is vannak, akiknek szülei a határokon túl küzdenek vagy az ország belsejében teljesítenek hadiszolgálatot. Felémeltette, hogy növendékei között is vannak, akiknek szülei a határokon túl küzdenek vagy az ország belsejében teljesítenek hadiszolgálatot. Ezek érzik és tudják legjobban, hogy ma mindnyájunk élete áldozatvállalás, mellyel a boldogabb jövő alapjait rakjuk le. Mindnyájunk kinttartására van szüksége a magyar nemzetnek, nehogy értünk küzdő és vérező katonáink küzdelmét tegyük kétségessé. A ma embere és gyermeke egyaránt küzd és szenved s az iskola a gyermekek révén a családokba is be akarja oltani és be is oltja az önfeláldozás szellemét.

Felhívta a szülők figyelmét gyermekeik fokozottabb testi gondozására s a gyermekek gondozatásával jövőendő élethivatásukra való előkészítésre. Ma a szülők fokozottabban vannak elfoglalva a kenyérkeresettel s így iskolás gyermekeik segítségét is fokozottabban veszik igénybe. A polgári iskola elsősorban az a középfokú iskola, amely a gyakorlati életre nevel. Mégis elméleti ismeretek is kell nyújtania, amelyek megtanulásához idő szükséges. Ezt is vegyék a szülők figyelembe s gyermekeiket még a nappali világgossá idején tanultassák. Ma a világító anyag is szűken áll rendelkezésre. Sajnálattal állapította meg, hogy az idei új anyag gyengébb a tavalyinál s meglátszik rajtuk a háborús táplálkozás és előkészület kisebb foka. A szülők ebben is legyenek gyermekeik segítségére s ha erre gyengébbnek érzékné magukat, úgy az iskola tanári testülete szívesen tart részükre is tanfolyamokat a magyar helyesírásból, a számtan elemeiből, a történelemből, stb. Felhívta a szülőket, hogy részvételi szándékukat még az értekezlet végén jelezzék be.

Végül kijelentette, hogy az arra rászoruló érdemes tanulók részére szívesen ad az iskola ingyenes tankönyveket és tanszereket.

Az értekezlet második része az egyes osztályokban folyt le, ahol az osztályfőnökök adtak részletes felvilágosítást minden megjelent szülőnek gyermeke viselkedéséről és előmeneteléről.

Korosztenyt visszafoglalták a németek

Rendkívül kedvezőtlen időjárás mellett folynak a harcok Fehéroroszországban — Kievtől Vitebszkig iszaptengerre változtatta a terepet a megolvadt hótakaró

Montgomery a támadások egész sorát indította meg Délolaszországban

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A keddi hivatalos szovjet hadijelentés közli Koroszteny elvesztését.

Londonból jelentik: (B. T.) Az Exchange Telegraphe moszkvai tudósítója szerint a fehéroroszországi hadműveletek a lehető legkedvezőtlenebb időjárás mellett folynak. A Kievtől Vitebszkig terjedő összefüggő hótakaró elolvadt és iszaptengerre változtatta a terepet. Az orosz előretörés folyamata lényegesen meglassult, de a német páncélosok előretörése is lényegesen megakadt Koroszteny térségben.

Stockholmból jelentik: (MTI) Svédország és egész Európa között megszakadt a postai forgalom. Remélik, hogy csak átmeneti zavarról van szó. Stockholmban semmi pontosat nem tudni arról, hogy mi az oka a forgalom szünetelésének. A lapok ezt a Németország elleni legutóbbi légitámadással magyarázzák.

Gomeljnél súlyos és véres harcok dúlnak

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A Gomeltől nyugatra és északra elterülő szakasz, ahol a német védelmi erők már jó ideje kemény elhárító harcokat vívnak hétfőn is súlyos és véres küzdelem színtere volt. A bolsevisták most is felfrissített lövészes és páncélos kötelékeket vetnek harcba, hogy döntő eredményt érjenek el. Emberben és anyagban rendkívül nagy fölényükkel sikerült is néhány helyen néhány kilométerrel hátrább szorítani a német állásokat, azonban észéles sávon áttörésük hétfőn sem sikerült a szívósan küzdő német védelem következtében. Néhány helyen a német kötelékek meglepően heves ellentámadást hajtottak végre. Többek között sikerült nekik egy fontos helységet kiragadni a bolsevisták kezéből és egy bolsevista lövészszárműveletét megsemmisíteni. A nyelveji ívben a németek támadása eredményes volt és a német védelmi vonalak eredményes kijáratát tette lehetővé.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti a délolaszországi harcokról: A délolaszországi hadszíntéren, nevezetesen az adriai szakaszon súlyos harcok vannak folyamatban. Az Apenninek középső szakaszain is hevesebb helyi jelentőségű harcok indultak meg. — Mialatt Clark tábornok a tirreni tengeri szakaszon még mindig erősítéseket von össze, Montgomery, mint várható volt, a nagyobb támadások egész sorát indította meg. Ezeket a támadásokat az előkészített csapatok tömeges harcbevételével jellemzik, nagy számú emberrel és hadianyaggal. — Hogy az aláaknázott római országutakat még alaposabban elrekesztették, ezt Montgomery támadó csapatai hétfőn a Sangro alsó folyásánál tapasztalhatták. Az angol bombázók még sohasem szerepeltek ilyen nagy mértékben mint ezúttal. A német elhárító csapatoknak mégis sikerült elhárítaniuk minden áttörést. Az ellenfél újabb tartalékainak összevonásából lehet következtetni, hogy az angolok folytatják erőfeszítéseiket. Ateletto mellett a Sangro felső folyásánál ismét meghusult a szövetséges csapatok áttörési kísérlete.

A véderőfőparancsnokság jelentése

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnokság közli: A perekopi földszorosban levő

állásaink ellen irányuló ellenséges előretörések nem értek célt. A nikopoli hídfőnél és a Dnyeper nagy kanyarulatában hétfőn az ellenség támadó tevékenysége általában véve lanyhább volt. Erősebb támadásokat intézett a Szovjet a Krivojrogtól északra és északkeletre, valamint a Kremencugtól délre levő betörési helyen. Egy sikeres ellentámadásunkban 30 löveget pusztítottunk el, illetve zsákmányoltunk. Cserkaszi körül nőtt az ádáz és változó sikerű harcok hevessége. Kievtől nyugatra támadó vállalkozásunk újabb helyi sikerekkel járt. A Kiev és Zsitomir környéki támadó és védekező harcokban a hadsereg és az SS csapatai Hoth vezérezredes vezetése alatt mozgó haremddal feltartóztatták

és ellentámadással keletre visszaverték az áttörő támadásra küldött ellenséges hadseregeket. A szovjet itt november 9. és 28. között 20 ezernél több halottat, 4800 foglyot, 603 páncélost, 1505 löveget, 1042 géppuskát, 275 gránátvetőt és 551 páncéltörő fegyvert veszített.

Gomel környékén a súlyos küzdelem tovább tart. A várostól nyugatra és délnyugatra csapataink kemény harcok árán feltartóztatták az ellenség erős előretörő harccsoportjait. Gomeltől északra sok szovjet támadás akadt el. Eközben az ellenség hathatós védőtűzünk és erőteljes ellenőrkéseink következtében jelentős veszteséget szenvedett. Nyelvejtől délnyugatra csapataink támadással szíves ellenséges ellenállást törtek meg és a terepet és fontos helységeket hódították vissza. A Murman-arcvonalon egy német támaszpont őrsemélyzete közelharcban ellenséges támadást vert vissza. Légi harcban hétfőn 49 szovjet repülőgépet pusztítottunk el két gépünk elvesztése árán. Rall őrnagy, egy vadászrezd csoportparancsnoka november 28-án aratta 250-ik légi győzelmét a keleti harctér felett.

Délolaszországban az ellenség hétfőn heves tüzérségi előkészítés után igen erős légi erők támogatásával megkezdte várt támadását a Sangro völgyében levő keleti szárnyunk ellen.

A súlyos harcok még javában folynak. A többi szakaszon gyengébb helyi jellegű ellenséges támadásokat vertünk vissza. Mint véglegesen megállapítottuk a német torpedóvető repülőgépek november 26-án az algéri part előtt haladó ellenséges csapat-észállító hajókaraván ellen intézett támadások során elsüllyesztettek még egy negyedik nagy hajót is, úgyhogy az ellenség e rajtaütés alatt elszenvedett vesztesége négy, összesen 50.000 tonnát kitevő csapatészállító hajóra emelkedett.

Bremát bombázták az amerikaiak

Az amerikai repülőkötelékek hétfőn a felhők oltalmában benyomultak a német birodalom fölé. Megtámadták Bréma városát. Épületkárok keletkeztek és kisebb személyi veszteségeket is szenvedtünk. Elkeseredett légi harcokban repülőink, valamint légvédelmi tüzérségünk 33 ellenséges repülőgépet lőttek le, amelyek közül több, nehéz négymotoros bombázó volt. Hat repülőgépet a megszállott nyugati területek fölött veszített az ellenség. Német hosszútávú vadászipilókok hétfőn az Atlanti óceán fölött lelőttek egy óriás vízi repülőgépet.

Az elmúlt éjszaka zavaró céllal támadó ellenséges repülőek néhány bombát dobtak le találmra Nyugatnémetországra.

Német búvárhajók az Atlanti-óceánon, Földközi-tengeren és a Fekete-tengeren kemény harcokban 8 hajót süllyesztettek el 36.000 tonna tartalommal, ezenkívül két rombolót, egy fregattot és egy tengeralattjárót. Egy könnyű cirkáló torpedóval megrogtunk. Ezenkívül a búvárhajók lelőttek le öt ellenséges repülőgépet is, amelyek a hajókaravánokat oltalmazták.

Roosevelt, Churchill és Csang-Kai-Sek Perzsiában találkozik Stalinnal

Nagy eseményeket jósol a hét végére az angol sajtó — Semleges államokban hírszerint előkészületek folynak a béketárgyalásokra

Zürich. (Bud. Tud.) Londoni mérvadó körök nem erősítik meg a béketárgyalásokról szóló híreket, de vezető lapok mégis azt írják, hogy semleges államokban előkészületek folynak a béketárgyalásokra.

Lisszabon. (MTI.) Lisszabonban arról értesülnek, hogy Churchill, Roosevelt és Csang-kajek Kairóban tanácskoztak és most útban vannak Perzsiába, hogy találkozzanak Stalinnal.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálati iroda Kairóból származó jelentése szerint azt a nyilatkozatot, amelyről a kairói értekeztet során Churchill, Roosevelt és Csang-kajek megállapodott, a hét folyamán teszik közzé. Az értekeztet tartama alatt Kairót úgyszólván elzárták a külvilágtól. Roosevelt és Csang-kajek (az utóbbit felesége is elkísérte) repülőgépen, Churchill pedig hajón jött Kairóba.

Stockholm. (MTI.) Az utóbbi időben Londonból ismételtén érkeztek hírszolgálatok várható nagy eseményekről, amelyek természetét azonban nem árulták el. Célások történetek részben nagyjelentőségű politikai eseményekre, részben pedig fontos hadieseményekre. Kedden egy lapudósító ismét azt jelentette, hogy a hét végére nagy eseményeket várnak. A Dagbans Nyheter szerint e hírszolgálatok a Németország elleni idegháborúra tartoznak. Helyen lélektani bombákkal akarják befolyásolni Németországot és szövetségeseit.

Németországnak semmi oka nincs a béketárgyalásokra

Berlin. (MTI.) Berlini illetékes helyen cáfolják, hogy Papan Ankarában tartózkodna béketárgyalások céljából.

Lisszabonból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A különbözőállású béketárgyalásokról szóló hírszolgálatokkal kapcsolatban a Sacuro külpolitikai szerkesztője azt írja, hogy Németországnak erre nyilván semmi oka nincsen. Az európai erők

versenyében Németország teljes erejével védekezik ellenségei ellen. Keleten a német véderő hatásos ellentámadásokat folytat, délen pedig Kessleiring tábornagnak sikerült elzárnia a szövetségesek elől a Rómába vezető utat. A német

véderő mindkét arcvonalon visszavonult ugyan, de megmutatta, hogy még mindig hatalmas eszköz. Az égei tengeren levő szigetek visszafoglalása olyan fegyvertény, amelynek katonai jelentőségét nem lehet letagadni.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Stock-

holms Tidningen berlini tudósítója foglalkozik azzal a kérdéssel, vajon képes-e Németország Berlin nélkül tovább folytatni a háborút és meg lehet-e bénítani légitámadásokkal ilyen óriási város életét? A tudósító rámutat arra, hogy Hamburgban, amelyet sok légitámadás ért, a munka tovább folyik és a Berlin elleni támadásoknak a főváros igazgatására vonatkozóan pozitív hatásai is vannak. Berlin lakossága számára a teljes mozgósítást tökéletesen végrehajtották. A teljesen mozgósított város lakosságának életszínvonala egyszerűbbé vált és fenntartása sokkal kevesebb költséggel jár. A munkások számára a tömeges ellátást alkalmazzák. A munkások ott laknak munkahelyükön és a családjukon való gondoskodásról mentesült azzal, hogy az asszonyokat és gyermekeket vidékre küldték és ott a mezőgazdasági munkában foglalkoztatják őket.

Berlinből jelentik: (B. T.) A Bund jelentése szerint Berlinből eddig a hajléktalanok százait szállították el megmaradt ingóságokkal együtt.

Lezárták a Vatikán bombázása ügyében megindult vizsgálat iratait

Zürichből jelentik: (MTI) Rómából jelentik: A Neue Zürcher Zeitung a pápának abból a felhívásából, amelyben a bíboros államtitkár felszólította, hogy az egész katolikus világon imádkozzanak a békéért, már magában véve arra lehet következtetni, hogy a Vatikán teljesen kilátástalannak tart minden közvetítő kísérletet. Mint a tudósító értesül, a pápa néhány nappal ezelőtt kifejezetten így nyilatkozott:

— A háború elnyúlása a Vatikánra azzal a nemcsak kellemetlen, hanem lassanként aggodalmat keltő következménnyel jár, hogy a bíborosok száma egyre csökken.

A pápa a háború idejére lemondott a Konzisztorium összehívásáról, amely a hagyományoknak megfelelően a bíborosok kinevezésének kihirdetéséhez szükséges. Időközben a halál egyre nagyobb rendeket vágott a bíboros testületben. Ebben az évben hat bíboros halt meg és Szent Kollégium száma 76 bíborosról 43-ra csökkent. A Vatikán igazgatásában ez már erősen érezhető. Felvetik a kérdést, hogy nem kellene-e a pápának szakítani a hagyományokkal, amelyek jogi kötelező voltára ugyáltszik kétségek vannak és nem lehetne-e egyes bíborosokat konzisztorium nélkül kinevezni. Ez esetben valószínűleg csak olaszokról lehetne szó, amely itt még más kérdést is felvetne, melyeket a Vatikánban nem vehetnek könnyen.

A Vatikán területére dobott bombák ügyében az iratokat lezárták. A vizsgálat eredményét egyelőre titokban tartják. A Vatikán nyilván nem tartja összeegyeztethetőnek gondosan őrzött semlegességével, hogy nyilvánosságra hozza azokat a végső következtetéseket, amelyekre jutottak a szakértők. Kérdés, hogy csak feltevésekről, vagy pedig kétséget kizáró megállapításokról van-e szó.

Alattomos propaganda-hadjáratot indítottak a szövetségesek Irország ellen

Genf. (MTI.) A Német TI jelentik: Londonból jelentik: De Valera Eire miniszterelnökének lapja jelenti, hogy a miniszterelnök teljes határozottsággal védelmezte országa semlegességét.

Alattomos propaganda-hadjárat folyik Eire ellen. E propaganda megindítóit azt állítják, hogy német tehermentesítők Eire partjainak kapnak üzemi

anyagot, legénységüket távoleső helységeiben helyezik el, továbbá, hogy a hármashatalmak követségei megszázaszorozzák személyzetüket, végül, hogy Eirében messze szétágazó kémhálózat működik Anglia és Amerika ellen és hogy az ország hegyein szikratávírók közölnek jelentéseket ellenséges országokkal. Mindezen állítások azonban maradék nélkül valótlanak.

Londonból jelentik: (B. T.) Az Exchange Telegraphe moszkvai tudósítója közli, hogy a szovjet-orosz-csehszlovák szövetségi egyezmény, amely lényegében

Törökország romlásba döntené saját magát, ha háborúba lépne

Ankarából jelentik: (MTI) Törökország magatartása a legutóbbi politikai fejlemények után, nyíltan szövetséges-barát. A kairói megbeszélések és a képviselőházi vita napjai után most látszólag nyugalmi időszak következett és így tisztában lehet megítélni a helyzetet, mint november közepén, a politikai izgalomok tőpontján. Vérmesebb megítélés szerint ugyan Törökország a semlegesség álláspontjáról a nemhadviselés álláspontjára helyezkedett, de nagyon kevesen hisznek még abban, hogy Törökország rövidesen belép a háborúba, vagy háborus en-

Prima kivitelű arany és króm svájci órák	ÁCS TIBOR	Nagy választékban valódi és hamis ékszerek.
Nagyvárad, Széchyenyi tér 6. szám.		
Alkalmi és ünnepi ajándéktárgyak! Ekszer- és óra javítások!		
Ezso karácsonyi ajándékvasár!		

megegyezik a szovjet-orosz-angol szövetségi szerződéssel, elkészült, úgyhogy azt még a hét folyamán aláírhatja Molotov külügyminiszter és Sierlinger moszkvai cseh követ. Remélik, hogy Benes is jelen lesz az aláíráson.

güdményeket tesz. A kérdés ma az, hogy milyen messzire fog menni Törökország rokonszenve a szövetségesek iránt? Vajon katonailag már eléggé felkészült-e? Illetékes körök azon a véleményen vannak, hogyha Törökország a jelenlegi körülmények között hadbalépne, akkor ezzel nagyon kevéssé tudná segíteni a szövetségeseket, míg magát romlásba döntené. A közvélemény irányú alakulásának legfőbb tényezője az Istanbul és Szmirna elleni légitámadástól való félelem, minthogy mindkét város fából épült és nagyon nehezen védhető. A török vezérkarnak kétségkívül még más komoly okai is vannak.

Igy élte át vitéz Grassy József vezérőrnagy Berlin kétnapos bombázását

A Kecskeméti Közlöny írja:

A német hivatalos jelentések közölték, hogy november 22-én és 23-án, hétfőn és kedden az angol-szász repülők súlyos terrortámadást intéztek a német birodalmi főváros polgári lakossága ellen. Kevesen tudják, hogy a hétfői és keddi hatalmas támadásoknak kecskeméti tanuja is volt.

Vitéz Grassy vezérőrnagy lakásán vagyok. Hatalmas, erkélyes fo-

gadószobája a harcos katona szellemet sugározza. A falakon két orosz ikon, hatalmas kombinált szekrényen művésziesen kidolgozott 15-ös gránáthüvely-váza, a képek festmények sikereiben gazdag katonaelet tanui.

A vezérőrnagy a német hadsereg meghívására és a magyar vezérkari főnök engedélyével hétfőn a német gyalogsági iskola gyakorlatán vett részt „valahol Németországban“.

A megzavart „Fehér álom“

— Hétfőn reggel érkeztem Berlinbe — mondja a vezérőrnagy — és azonnal kimentem a fővárostól mintegy 30 kilométernyire lévő gyalogsági iskolába. Vendéglátóim este gépkocsin bevitték Berlinbe. Az volt a tervünk, hogy moziba megyünk, utána pedig megvacsorázunk. Berlin egyik legnagyobb és legmodernebb mozijában, az UFA Palaisban a „Fehér álom“ című német filmet akartuk megnézni.

— Fél 8 órakor kezdődött az előadás. Alig forgatnak le néhány métert, a hang elnémul és látom, hogy a földszint közönsége feláll és a legnagyobb nyugalommal indul kifelé az ajtókon. Mintha vége lett volna az előadásnak. A velem lévő német ezredes felvilágosított, hogy légiriadó van, menjünk az óvóhelyre.

— Feltűnt, — folytatja vitéz Grassy vezérőrnagy, — hogy kapkodás, sietés, vagy hangos szó nem volt. Mindenki a ruhatarhoz ment, kivette felöltőjét, kalapját és lement a kijelölt óvóhelyre. Mi pár méter hosszú folyosószerű, keskeny helyiségbe kerültünk. Szorosan egymás mellett álltunk, csak az

asszonyok ültek a padokon. Mindenki csendben volt. Figyeltem, hallok-e valamit a bombázásból, de egyelőre semmi zaj sem ért le hozzánk.

— Az óvóhely levegője fokozatosan rosszabbodott s kinyitották a szellőztető ajtókat. Az óvóhelyen lévő színtermodulátlanul álltak és csak akkor mozdult meg kissé a tömeg, amikor a nyitott ajtón füst szivárgott be. Ezt megelőzőleg az épületen repesz, vagy gyújtó bomba becsapódását hallottuk. Egyszer csak beszól a házparancsnok:

„Ég a mozi épülete, az óvóhelyen lévőknak menjenek át egy másik pincébe.“

— Ekkor már negyed 9 óra volt — mesélte tovább az izgalmas éjszaka történetét a vezérőrnagy. — A házparancsnok kinyitott egy ajtót és keskeny földalatti folyosón elindultunk az új óvóhelyre. Nem tudom, mennyit mentünk, csak később jöttem rá, hogy néhány háztömbbel arább kötöttünk ki. Az új óvóhelyen a legnagyobb nyugalommal fogadtak bennünket. De itt sem lehettünk sokáig.

Lánaokban áll a ház, menekülés az utcára

— Mintegy 20 perc múlva a házparancsnok közölte, hogy ke kell menni az utcára új óvóhelyet keresni, mert lángokban áll a ház. Elhagytuk a pincét egy éttermen keresztül. Senki sem toladott, először a nőket engedték előre, azután az öregeket, végül mentünk

mi ki. Amint az utcára értünk, bizony magam is megrökönyödtem. A koromsötét éjszakában itt is, ott is óriási fátylaként háztömbök égtek. A mozi, ahol előbb voltunk, ekkor már porig égett. De lángokban állott az a ház is, amelynek pincéjéből kijöttünk.

— A főváros szívében voltunk. A sötét égen még keringtek az angol-szász bombázók, az égő házak fűlsiketítően recsegték, ropogtak, kísérem pedig szétnézett, hová lehetne menni. Mintegy 150 méterre volt tőlünk a földalatti vasut egyik állomása, a Bahnhof-Zoo. Odafutottunk. Közben az ellenséges gépek szorgalmasan dobálták le bombáikat. Tőlünk száz méterre robbant egy, nyakunkba kaptuk hát a lábunkat és futni kezdtünk a földalatti felé. Sikerült is idejében oda jutnunk. Itt már sokan voltak.

— Nem sokáig maradhattunk itt sem. Kivülről mindjobban tódult be a füst, így hát gyalog elindultunk a föld alatt a sinek mentén nyugat felé. Két kilométert tehetünk meg, amikor újabb állomásra értünk. Itt sem lehetett kijutni a szabadba. Minden égett s tovább folytattuk útunkat. Még vagy három kilométert haladtunk előre a föld alatt és egy órai gyaloglás után a „Knie“ állomáson jutottunk ki a szabadba.

— Ekkor már vége volt a légi-riadónak. A hatalmas Bismarck-Strassen jártunk. Elindultunk gyalog, hátha kapunk valahol autót, mert a mi gépkocsink a mozinál elégett. A szél szembechordta a füstöt, kormot, de szerencsére hullott a köd is s az némileg felrissított. Közel egy órát mentünk, amikor újra megszólaltak a szirénák. Néhány elkésett gép kísérelt meg berepülni. Épp egy mozi előtt állottunk, annak óvóhelyére siettünk.

— Most már szerencsénk volt. Kísérem ismerőse talált egy német SS-tiszt személyében. Amikor elmondotta kalandos útunkat és azt, hogy magyar tiszt van vele, azonnal felajánlotta gépkocsiját, hogy az hazavigyen bennünket.

— Ezen az óvóhelyen beszélgettem az emberekkel. Egy német altábornagy jött be utánunk és csak annyit mondott, hogy minden odaégett. Jöttek azután asszonyok, férfiak, kis bőrdödöt, batyut hoztak magukkal, ez volt minden, amit meg tudtak menteni. De sírásnak, kétségbeesésnek, hisztériának nem

Csak

1

NAP

a világ:

december hó 3-án huzzák az

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

700.000 P nyereményeit.
sorsjegy árak: egész 4 P, fél 2 P

mit sem állom. Igen felemelő az, ahogy Berlin népe és az egész nép viseli a csapásokat. Mindenki egyet mond: „A Führer visszafizeti!”

— Kedden este újabb támadás érte Berlint. Ekkor már a német gyalogsági iskolában voltam, mi is kaptunk a bombázásból, de itt nem voltak olyan nagy károk. Azt hallottam, hogy ismét a főváros központját támadták az angolszász gépek. És amikor vége volt az éjszakának, nappal mindenki úgy folytatta munkáját, mintha mi sem történt volna.

— Csütörtökön indultam haza. A berlini pályaudvarokról menetrend szerint indultak ki a vonatok. Az én vonatom is rendszeresen elindult és pár órással később érkezünk a magyar határra.

— Nagyon tanulságos volt a németországi út, főleg az átért hatalmas bombatámadás. Mert ismét bizonyosodott, — fejezte be elbeszélését vitéz Grassy József vezérőrnagy, — hogy *fejelemmel, nyugalommal* a legnagyobb csapásokat is el lehet hárítani, vagy legalábbis lényegesen enyhíteni lehet azokat.

(Rozsnyay Simon.)

Bonyolult közokirathamisítási ügyet nyomozott ki a nagyváradi rendőrség

Nagyvárad, december 1. Bonyolult közokirathamisítási ügyben fejezte be szerdán délelőtti a nyomozást a nagyváradi rendőrség.

Egy hónappal ezelőtt zsebtolvajlás gyanúja miatt őrizetbe vett a nagykanizsai rendőrség egy magát Mező Józsefnek igazoló 1904-ben született köröstarjáni cigányt. A zsebtolvaj nyolc okirattal igazolta kilétét, azt állítva, hogy nagyváradi lakos. Ezután a nagykanizsai rendőrség átirít Nagyváradra és kérte a zsebtolvaj előéletének kinyomozását.

A detektívek nagy meglepetésre Mező József Nagyváradon szintén létezett és kijelentette, hogy 1904-ben Köröstarjában született. Ezt igazolta is. A kérdésekre azt válaszolta, hogy hasonló nevű embert nem ismer.

Erre a nagykanizsai rendőrség szembehelyezés céljából Váradra küldte az első számú Mező Józsefet, majd itt mindket-

A délerdélyi magyarság helyzetéről beszélt gr. Teleki Béla a felhatalmazási vita során

Vitéz Imrédy Béla Magyarország külpolitikai irányával foglalkozott

Budapest. (MTI.): A képviselőház tegnap délután folytatta a felhatalmazási vitát.

Gróf Teleki Béla az Erdélyi Párt vezérszónoka felszólalásában többek között azt mondta, hogy a háború olyan szakaszába érkezett, amikor

Európa közvéleményét már nem csak a háború eseményei, hanem a háború utáni kibontakozás lehetőségei is érdeklik. Ebben a tekintetben nekünk magyaroknak nincsen szükségünk új tervekre. Ezeket minden időkre megadta a honfoglalás. A Kárpátmedence egyetlen oszthatatlan egész.

A benne élő népeknek is egységben kell élniük, mert a természeti adottságok a közös életfeltételeket és az azonos sorsot jelölték ki számukra. Fájjalja, hogy a körülöttünk élő népek egynemelyike a közös veszélyeztettség ellenére sem tudja megérteni a természet és a történelem megmáshatatlanságát törvényeit. Ezután foglalkozott a magyarság kárpátmedencei

feladataival, amelyek szerinte még nem zárultak le. Csak egy magasabbrendű életforma, társadalom és gazdasági berendezkedés ereje képes az egységet összefogni.

Ezután bizonyos belpolitikai kérdésekről szólott és büszkeséggel állapította meg, hogy

az ország ősi parlamenti államformájához a legnagyobb megpróbáltatások közepette is hű maradt.

Korszerűen ki kell küszöbölnünk a magyar parlamentarizmus hibáit. A szociális kérdésekre utalva, elismeréssel hangoztatta, hogy a kormányzat behatóan foglalkozik velük.

A hadseregről beszélve hangoztatta, hogy honvédségünk vezetője három háborús év tapasztalataival rendelkezik. Hiszi, hogy ezeket a tapasztalatokat a vezérkar komolyan figyelembe vette és bízik abban, hogy a hátszágban biztosságban dolgozó munkásoktagok nemcsak kifogástalan ellátásban és élelmezésben, hanem családjaik is messzemenő állami támogatásban részesülnek.

Gr. Teleki Béla: Testvéreink elnyomását nem tűrhetjük!

A nemzetiségi politikáról azt mondta, hogy *a hagyományainkhoz hű, de a változásokat szem előtt tartó új magyar nemzetiségi politika alapjait kell lerakni.*

Kijelentette, hogy *a rajtunk esett sérelmeket elszüntetjük, de erdélyi testvéreink elnyomását nem tűrhetjük.*

Köszönetet mondott azoknak a képviselőknél, akik szót emeltek a délerdélyi magyarság iránti együttérzésükért, vezetve a romániai magyarság sanyargatásával kapcsolatban. Összehasonlítást tett a magyarországi és romániai munkatáborok között és megállapította, hogy *még maguk a románok is „Cimítrul Ungurilor”-nak nevezik a romániai*

magyar munkatáborokat.

A magyarországi románok sanyargatásáról szóló vádakot egyetlen egy adattal cáfolta meg.

A nagy román többségű Beszterce-Naszód vármegyében a befizetett adó 2.960.000 pengő volt, míg a ki-

Vitéz Imrédy Béla: Az angolszász győzelemtől semmit sem várhatunk

Vitéz Imrédy Béla, a Magyar Megújulás Pártjának vezérszónoka hangoztatta, hogy a törvényjavaslatot nem fogadhatja el és a kormányt nem ajándékozhatja meg bizalmával. Belpolitikai kérdések után a külpolitika síkjára áttérve hangoztatta, hogy *a magyar külpolitikának egy célja lehet, azt az utat követni, amely a nemzet boldogulásához vezet.*

A legerélyesebben szembefordul a Független Kiszegedőpárttal és a Szociáldemokrata Párttal kívánt külpolitikai elgondolásokkal, melyek a kormány külpolitikájával szemben 180 fokos eltérést mutatnak.

Azután a mezőgazdasági termeléssel, majd az ár- és bérszínvonal időszéri kérdéseivel foglalkozott és a legerélyesebben kikelt a feketepiac hasznélvezői ellen.

A továbbiakban ismét a külpoliti-

szolgáltatott hadisegélyek összege 4.540.000 pengőre rugott.

Csodálatosnak tartja, hogy a kisebbségi ügyek intézésére a vezetőket nem abból a kétféle magyarból választják, akik három állam kisebbségi politikai módszereit tapasztalták és azok hatásáról, illetve hatástalanságáról tökéletes képük van. A nemzetiségi politikával kapcsolatban megállapította, hogy a megnagyobbodott Magyarországnak más nemzetiségi politikát kell folytatnia 25 százalékos nemzetiséggel szemben, mint Csonkamagyarországnak öt százalékos nemzetiséggel szemben.

A külpolitikai kérdésekkel kapcsolatban kijelentette, hogy célunk a magyar külpolitika öncélú vezetése.

Azután leszögezte, hogy kormányfőnek nem volt még annyi felelőssége, mint Kállay Miklós miniszterelnöknek, aki igaz magyar érzéssel áll azon a poszton, ahová a magyar sors őt állította. Sok tényező fordul meg a jövő alakulása, melyet nem tudunk befolyásolni, de egy tényező a mi hatalmunkban áll és ez a belső egység. A megajánlási törvényjavaslatot elfogadja.

Tildy Zoltán, a Független Kiszegedőpárt vezérszónoka hangoztatta, hogy pártja teljes mértékben átérzi azt a felelősséget, amellyel mint ellenzéki párt a nemzet irányában tartozik. Belpolitikai kérdésekkel foglalkozott beszédében. A javaslatot nem fogadta el.

káról szólva megállapította, hogy az angolszász-szovjetorsz szövetségben a hatalmi súlypont az oroszok javára fordult. Középeurópa számos kérdésében alapvető ellentét van az angolszászok és a Szovjetunió között. A nemzetek önrendelkezésének legnagyobb ellensége Moszkva, melynek végső célja Európa belsevizálása. Mi függetlenséget és szabadságot akarunk itt.

Az angolszász győzelemtől semmit sem várhatunk és abból, amit Benes akar. Magyarországra jó nem számazhatik.

Beszéde végén deklarációt olvasott fel a maga és pártja nevében, melynek lényege, hogy

Magyarország külpolitikáját a Gömbös Gyula által kijelölt irányban kell vezetni.

A háborút nem kerestük, de viseljük teljes hűséggel...

Donath György, a MÉP második vezérszónoka (az első Laky Dezső volt), a magyar államvezetés célkitűzéscélvel foglalkozott. Hangoztatta, hogy a magyar nemzet legfőbb célja, hogy a mostani háborúból győzelmesen és erősen kerüljön ki és békében kezdhesse meg azt a munkát, amelyet hazája érdekében meg kell tennie.

Ezt a háborút nem mi kezdtük. Európa érdekében a kiegyenlítődés lehetőségeit kerestük. A háborút

azonban szövetségeseink iránti teljes hűséggel viseljük.

A rendelkezésre álló magyar erőket mérjük fel és gazdálkodunk velük a leg gondosabban. A külföldön aszerint mérnek fel bennünket, mennyire vagyunk egységesek és milyen a belső rend.

Kövérházaiban és vendéglőkben kérik a "MAGYAR LAPOK" at.

Hajókormányosnak öltözött detektívek beavucija

**Leleplezték a főváros zsirkészletét foszlogató
bűnszövetkezetet**

Budapestről jelentik: A közellátási minisztérium ellenőrzési főosztályához már hetek óta érkeztek bizalmas bejelentések a sertésvágóhidről és a zsirraktárakból, hogy olyan nagymennyiségű zsír és hús fog, amire nincs jegyfedezet, tehát valószínű, hogy hamisított, vagy lopott jegyekkel igényelnek ismeretlen egyének zsírt és húst.

A detektívek heteken át figyelték a budapesti hentesmestereket, vendéglátóüzemeket és rajtaütésszerűen állapították meg, hogy a birtokukban lévő jegykészletek fedezik-e azt a zsír- és húsmennyiséget, amely üzemükbe vagy raktárukba került. Ennek az éjjel-nappal folytatott munkának köszönhető, hogy néhány nappal ezelőtt nyomra is jutottak és majdnem bizonyosra vehették, hogy az óriási arányú zsír- és hús visszaélés egyik vezéralakja Ráthonyi Ferenc hentesmester. Az ellenőrök nyomába szegődtek és minden lépését figyelemmel kísérték.

Vasárnap este Ráthonyi Ferenc ünnepkörbe öltözve a rudolféri Vig hajós-ba ment és ott letelepedett egy magyarul törve beszélő, hajókormányosi ruhába öltözött férfi asztalához. Halkan suttogni kezdtek. A közelben ülők hallották, hogy mindenáron arra akarja rávenni a hajókormányost, adja el neki zsírutalványait, mert a hajó úgy is tovább megy külföldre és ott nem értékesítheti a jegyeket.

A kormányos hajlott a rábeszélésre és elővette tárcáját, hogy a jegyeket a megfelelő ellenérték fejében átadja. Abban a pillanatban, amikor a pénz és a jegymennyiség gazdát cserélt, a szomszéd asztaltól felemelkedett két hajósruhába öltözött férfi, melléjük léptek és igazolták magukat. Kiderült, hogy Ljubik Ottó idegen nemzetiségű hajós adta át a jegyeket Ráthonyinak.

Három hűtlen jegykezelő...

Ráthonyit előállították. Kihallgatása során megállapították a következőket:

A központi jegyhivatal az ügyek gyors lebonyolítására a sertésvágóhidon is jegykirendeltséget állított fel és itt nyújtották be különleges utalványukat beváltásra azok az üzemek, amelyek hatósági hús- és zsírellátásban részesülnek.

A hivatalban a beváltás után meg kellett volna semmisíteni ezeket a jegyeket, a kirendeltség három tisztviselője, Kulín Gézáné, Kálóczy Árpádné és Borbély Jánosné elszámolók azonban nem semmisítették meg őket, hanem a kötevekből nagy csomókat magukhoz vettek és átadták László Lászlónénak, egy hentesmester feleségének. Lászlóné azután egy kilóra szóló zsírutalványt 4 pengőért árusított, egy 100 pontos húsjegyet pedig 10 pengőért vesztegetett — szinte kilósámsra.

A hatalmas visszaélés szálait az ellenőrzési főosztály dr. vitéz Szentirmay Endre miniszteri osztálytanácsossal az élen most már teljes erővel kezdte felgombolyítani. Órák alatt kiderült, hogy a lelkiismeretlen társaság az ellopott és zúfgorgalomban magas áron értékesített zsír- és húsjegyek révén azt a készletet fosztogatta, amelyet a fővárosban a téli zsír- és húsellátásra tartalékoztak.

A bandavezér László László volt, aki Ráthonyi Ferencel és Pénzes Gyula hentesel árulta a budapesti feketepeciacon szerzett jegyeket, húsüzemeknek, éttermeknek és mindenkinek, aki megfelelő árat adott érte. Ők egy 100 kilóra szóló zsírutalványért 2000 pengőt kértek, úgyhogy a tiszta hasznuk egy utal-

ványon 1600—1800 pengő volt.

A közellátási ellenőrök előállították Németh László, Kecskeméti István, Cseh Pál, ifj. Krizsanovics Mihály, ifj. Mótusz István, Nakkos Ferenc, Botos Dezső, Marton Samu Lajos, Molnár Ferenc, Auspitz Lajos, Tóth Miklós, Márkus Aladár, Breitner József, Vékony Dezső, Ittas Mátyás, Fardik Illés hentesmestereket és Molnár István hentesmestert, akik nagy tételekben vásárolták az ellopott jegyeket. Kiderült, hogy csak a legutóbbi napokban három vagon zsír és öt vagon hús került ilyen módon a feketepeciacra.

A házkutatás során Kulinnénál, valamint Lászlónénál 19.914 kiló zsírra szóló zsírjegyet és 213.065 pontértékű „B”, továbbá 94.365 pontértékű „A” húsjegyet foglaltak le. Ezenkívül Lászlónénál 132.450, Kulinnénál 33.330, Ráthonyi Ferencnél pedig 4040 pengőt foglaltak le, mint a jegyek értékesítéséből származó jövedelmet. Az ellenőrzési főosztály 22 gyanúsítottat kísért át az ügyészségre.

Ki használhatja az „ügyvéd” címet?

Győzött a nagyváradai Ügyvédi Kamara álláspontja

Az Ügyvédi Kamarák Országos Bizottsága, a legfőbb ügyvédi testület, a múlt hó 29-én érdekes és részben nagyváradai vonatkozású ügyeket tárgyalt és hozott felettük elvi jelentőségű határozatokat.

Ezek közül egyik legérdekesebb volt a nagyváradai ügyvédi kamaránál is felmerült az a kérdés, hogy az az ügyvédi oklevéllel rendelkező egyén, aki nem tagja valamely ügyvédi kamarának, használhatja-e és hol az ügyvéd címet? Így pl. telefonkönyvi névsorban?

Az Országos Bizottság tagjainak egyhangú véleménye az volt, hogy habár valakinek megvan az ügyvédi oklevele, de bármely okból még nem, vagy már nem tagja valamely ügyvédi kamarának, az ügyvéd címet nem használhatja olyan helyeken, pl. levélpapírján, cégtablán, telefonkönyvi névsorában, ahol ez a közönség tájékoztatására szolgál, mert az ilyen helyeken való használat azt jelentené a közönség számára, hogy az illető jogosult ügyfelek képviselőjére. Így tehát ha valakinek neve után a telefonnévsorban az áll, hogy: ügyvéd, ez a közönség szemében azt jelenti,

hogy felek képviselőjére jogosult, holt erre csak kamarai tagnak van joga. Az „okl. ügyvéd” megjelölés sem megengedett, mert a közönség szemében ez még külön megkülönböztetést jelent.

Tehát csak az írhatja ki az ügyvédi, vagy egységes ügyvédi és bírói vizsgát tett egyén a nyilvánosságban neve után, ha nem kamarai tag vagy nem kinevezett bíró, hogy pl. nyugalmazott ügyvéd, nem gyakorló ügyvéd stb.

Ellenesetre feltétlenül hatósági üldözésnek teszi ki magát az illető. Ez nem felekezeti vagy faji kérdés. Az Országos Bizottság tehát a nagyváradai ügyvédi kamara álláspontját teljesen magáévá tette és így ez országosan kötelező és valóban utolsó szó a vitában.

Tárgyalta az Országos Bizottság a gépirószolgálatban Nagyváradon felmerült zavar, valamint az ügyvédek kereseti adóáltalányozásának kérdéseit is. Ezekben a kérdésekben legközelebb ismét eljár az Országos Bizottság vezetősége az illetékes minisztereknél.

Emlékiratot terjesztett fel az iparügyi miniszterhez a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet kolozsvári osztálya Erdély iparosítása érdekében

Kolozsvárról jelentik: A budapesti m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet vezetése alatt álló kolozsvári I. Ferenc József Iparmúzeum vasárnap délelőtt 11 órakor ünnepélyes keretben nyitotta meg az újra felszerelt és korszerűen berendezett műszaki és ipari jellegű könyv-

tárát. Az ünnepélyes megnyitó alkalmából a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet kolozsvári osztálya részéről Polonyi István okleveles gépészmérnök, az egeresi villamosművek igazgatója előadás keretében ismertette azt az emlékiratot, amelyet az egyet kolozsvári osztálya terjesztett fel

Bornemisza Géza dr. iparügyi miniszterhez Erdély gazdasági helyzetének korszerűsítése tárgyában.

A terjedelmes emlékirat először szükségesnek tartja a Kolozsváron felállítandó erdélyi műszaki és közgazdasági igazgatóság megszervezését. Ennek az lenne a feladata, hogy Erdély műszaki és gazdasági vonatkozású kérdéseiben döntsön, illetőleg javaslatokat tegyen illetékes szerveknek. Az igazgatóság négy szakosztályt alakít: I. Ipari, bányászati és kereskedelmi osztályt. II. Földművelésügyi osztályt. III. Erdészeti osztályt és IV. Népjóléti osztályt.

Szükségesnek mutatkozik, hogy az igazgatóság keretében elsősorban az ipari, bányászati és kereskedelmi osztály, mint az iparügyi minisztérium kirendeltsége nyomban megkezdje működését. Ennek irányítója az erdélyi termelési lehetőségekkel ismerős, Erdélyben élt gyakorlati szakember legyen, aki az erdélyi Iparkamarák Gazdasági és Mérnök-Egyletek javaslata alapján jelöltetnek ki. Az egyes különleges kérdések megoldására pedig a vezetőség az illetékes szakmában ténykedő legkiválóbb szakembereket bízná meg a részletek kidolgozásával, illetve véleményadásával. A létesítendő intézmény feladata volna Erdély ipari nyersanyag- és bányakincselésére elkészítése és a kolozsvári tudományegyetem kebelén belül kémia-technológiai kutatóintézet szervezése. Ez a kutatóintézet álljon minden új ipari alakulat rendelkezésére, gyártási módok kidolgozásával, nyersanyagok vizsgálatával, általános szaktanácsaival.

Állapítsa meg továbbá az energia termelési helyeket, vízi vagy hőenergia termelési lehetőségeket. Készítsen Erdélyre vonatkozó energia-gazdálkodási tervet. Állapítsa meg azokat a területeket, amelyeket iparvállalatok telephelyeül helyesnek tart, figyelembe véve a nemzeti, népi, nyersanyagenergiái és közlekedési kérdéseket. Dolgozzon ki terveket Erdély különböző vidékein legmegfelelőbb módon üzhető háziipari lehetőségekre és a békeidőre való átmeneti gazdálkodás módzataira.

„A magyar sors azon dől el, hogy mennyi bölcsőt ringatnak a magyar anyák”

Zalaegerszeg. (MTI.): Zalaegerszegen az ONCSA 50 házat épített a sokgyermekes családok számára. A göcseji stílusban épült telepet most adták át rendeltetésének. Felavatásán megjelent Kádár Levente államtitkár, aki beszédében kijelentette, hogy a magyar sors nem a haretéren dől el, hanem azon, hogy mennyi bölcsőt ringatnak az anyák. Az ONCSA-házak száma már meghaladja a húszezret, ami több, mint száz falunak felel meg. Az államtitkár résztvett ugyan csak Zalaegerszegen a hadigondozottak számára épülő ház bokréta-ünnepélyén is. Tapolcán 15 házat adnak át sokgyermekes családoknak. Az ünnepségen résztvett Radocsay László igazságügyminiszter, a kerület képviselője is. Beszédének vezérfonala az volt, hogy a társadalom csak akkor lehet egészséges, ha fizikailag és lelkileg egészséges családokból áll.

Tiszta anyagú takarók érkeztek BEIER textilkereskedés, Deák Ferenc-u. 2

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Késiratokat nem adunk vissza.

SZÉKELYFÖLDÖN MEGKEZDŐDÖTT A KATOLIKUS AKCIÓ SZERVEZÉSE. Marosvásárhelyről jelentik: Vasárnap délelőtt Marosvásárhelyen a városháza nagytermében tartotta szervező nagygyűlést a székellyföldi Katolikus Akció. Ez alkalommal dr. Faragó Ferenc kamarás, az Erdélyi Katolikus Akció központi igazgatója ismertette a Katolikus Akció munkáját. Utalt arra a szoros kapcsolatra, mely a pápa és Magyarország között fennáll. Jelenleg a Vatikán hivatalos lapján kívül az egész világon egyedül csak a magyarországi katolikusok lapja közölheti cenzuramentesen a pápa megnyilatkozásait, mert a többi országok nagy katolikus lapjai megszűntek.

„AZ ALPESI VILAG CSODAI” címmel csütörtök este fél 7 órakor Major a D. Lerch tart Leica-szines vetített képes előadást a Német Lektorátus termében. — Major Lerch egyenesen erre az előadásra jön Berlinből.

MAGYARSÁGISMERTETI TANFOLYAM AZ ÁLLAMI POLGÁRI FIÜISKOLÁBAN. A városi Népművelési Bizottság ezúton is értesíti városunk közönöségét, hogy az állami polgári fiúiskolában a magyar nyelv, magyar tudományok és magyar művészetből tanfolyamot szervezett, melyre hallgatók még beiratkozhatnak az állami polgári fiúiskola igazgatóságánál (Szilágyi Dezső utca 26) és a Népművelési Titkári Hivatalban (Szilágyi Dezső utca 12. sz.) Tanítások helye a Szilágyi Dezső utca 11. sz. alatt lévő izraelita iskola épületében, ahol hetenként kedden és pénteken délután fél 5 órától fél 7 óráig tartanak az előadások. A magyar nyelv és magyarságismereti tanfolyamra beiratkozott hallgatók ezt a tanfolyamot látogassák. A tanfolyam ingyenes.

A Baross Szövetség felhívása. A Baross Szövetség rendezésében és szervezésében megkezdődött kereskedők szaktanfolyama, valamint a kereskedők közművelődési főiskolájának hallgatására beiratkozottakkal közli a szövetség, hogy folyó hó 2-án (csütörtök) délután 6 órakor kezdődő közművelődési főiskolai előadás sorozatra az összes hallgatók pontosan jelenjenek meg. Hangsúlyozni kívánjuk a pontos megjelenést, nehogy a sorozatos előadások hallgatásában házagok támadjanak az érdekelt hallgatóság hátrányára. Az esetleges félreértések elkerülése végett ismételtten közöljük és szíves tudomásukra hozzuk, hogy a csoportonként (három) 43-as beosztás szaktanfolyama minden hét, hétfő, kedd és pénteken van, illetve lesz megtartva. A közművelődési főiskolai előadások pedig az összes beiratkozottak részére minden hét csütörtökön, pontosan délután 6 órai kezdettel. A Baross Szövetség Elnöksége.

Kivégzés Szolnokon. Szolnokról jelentik: (MTI) Ma kivégezték Szolnokon Molnár József nemzetközi zsebtolvajt, elsőfokú ideje alatt elkövetett lopásokért.

A KARACSONYI VASAR

rendezésére a Szent Monika Közösség és a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület mellett a Vöröskereszt is bekapcsolódik, még pedig a büffe összeállításával. A lelkes hölgyek közadakozásból disznót vásároltak s azt földolgozva a büffe rendelkezésére bocsátják. Az előadásból befolyt jövedelmet katonáink téli megajándékozására fordítja a Vöröskereszt.

KOLOZSVÁR FŐISPÁNJA ELLENŐRIZTETI A VENDÉGLŐI ÁRAKAT. Inczedy Joksmán Ödön, Kolozsvár főispánja és közellátási kormánybiztosa felmerült panaszok alapján elrendelte a vendéglősök, penziók, szállodatulajdonosok által felszámított árak szigorú ellenőrzését. De nemcsak az árellenőrzésre hívta fel az illetékes hatóságok figyelmét, hanem arra is, hogy az adagok súlya ne legyen az előírtnál kevesebb. Különleges ételknél nem szabad a megállapított árakat túllépni. Végül arra utasította a közellátási kormánybiztos valamennyi kolozsvári vendéglőst, hogy étlapjukat minden héten meghatározott napon a polgármesterhez terjesszék be. Aki a rendelet ellen vét, az ellen azonnal folyamatba kell tenni a megtorló intézkedéseket.

MEGHIVÓ. A húspári szakosztály felhívja az összes tagjait, hogy 1943. december 2-án, csütörtök délután pontosan 4 órakor a Baross Szövetség nagytermében gyűlést tart. Targyisorozat: Vármegyei sertések beszerzése. Mindenki saját érdekében pontosan jelenjen meg. A meg nem jelentek a sertéselosztásban nem lesznek figyelembe véve. Elnökség.

BUTORT színeset MEZEI-től
 Haló, kombinált és előszobák. Konyha újonságok
 Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

A Biharmegyei Orvos-, Gyógyszerész- és Természettudományi Egyesület holnap csütörtökön este fél 7 órakor tartja a havi rendes tudományos ülést a Bábaképző Intézetben.

Háromnapos iskolai szünet. A MTI jelenti: A vallás- és közoktatási miniszter az alábbi rendelt hivatalkokban, valamint az ország valamennyi iskolájában december 6-án, 7-én és 8-án szünetet rendelt el.

Ravasz László, Zilahy Lajos, Csathó Kálmán, Hegedüs Tibor bucsuztatja a váratlanul elhunyt Harsányi Zsoltot

A Vigszínház társulata hétfőn este rendkívüli társulati ülést tartott, amelyen Hegedüs Tibor igazgató mély megrendüléssel emlékezett meg arról a súlyos csapásról, amely a Vigszínházat Harsányi Zsolt váratlan, tragikus elhunytával érte. A színház társulata Harsányi Zsolt temetésén testületileg vesz részt csütörtök délelőtt 11 órakor a Farkasréti temetőben, ahol a főváros díszsírhelyén helyezik örök nyugalomra a nagy magyar író. Harsányi Zsoltot a Vigszínház és az *Új Idők* szerkesztősége saját halottjának tekinti és temetéséről együtt gondoskodik. A gyászbeszédet a sírnál Ravasz László református püspök mondja.

Az *Új Idők* Irodalmi Intézet igazgatósága és az *Új Idők* szerkesztősége együttes ülést tartott, amelyen Csathó Kálmán emlékezett meg az irodalmi intézet és a szerkesztőség kiváló tagjáról és munkatársáról, Harsányi Zsoltól.

Harsányi Zsolt sűrűn szerepelt a

Rádió mikrofonja előtt és minden rádiószereplése eseménye volt a rádióknak. Harsányi Zsoltól temetése napján, december 1-én, 17 óra 50 perckor Zilahy Lajos emlékezik meg a mikrofon előtt Budapest I. műsorán.

A Kormányzó részvéttávirata Harsányi Zsolt fiához

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur Öfömlétsága Harsányi Zsolt író elhunyt alkalmából az író fiához, Harsányi Andrásához az alábbi részvéttáviratot intézte:

„Mély sajnálattal értesültem Édesatyjának, a magyar irodalom egyik büszkeségének váratlan elhunytáról.

Megemlékezve azokról az elévülhetetlen érdemeikről, amelyeket Harsányi Zsolt a magyar mult mesteri megelevenítésével, hírlapirodalmunk terén és kiváló műfordításaival szerzett, a fájdalom veszteség felett bensőséges részvétemnek adok kifejezést. Horthy”.

BELVÁROSI

Csak két napig

Fekete gyémántok

Szelezcky, Jávor, Csontos, Mály. Előadások kezdete 3, 5 és 7 óra

KORONA filmszínház

Ilyen a feleségem

Egy író vidám házasságának indiszkrét története. Főszerepben Elsie Mayerhofer.

AZ ACTIO CATHOLICA FILMKRITIKÁJA.

„KIVIRUL AZ ÖREG SZIV”. Egy ifjúkoribottlás kényes témájának megnyugtató megoldása, vigjáték keretében.

„RAKÓCZI NÓTAJA”. Romantikus történet a nagy fejedelem életéből, a magyar hősiesség és szabadságszeretet kihangsúlyozásával.

„MAJD A GYEREKEK”. A családi élet kérdéseit túlmérszen tárgyaló vigjáték, kielégítő megoldással.

5 évi fegyházra ítélték egy fiatalkorut. Szegedről jelentik: (MTI) A királyi törvénytörést rögöntető tanácsa egy 16 éves lakostanoncot, elsőfokú elkövetőt lopásért és betörésért jogerősen öt évi fegyházra ítélte. A fiatalkorú betörő telefonon felhívta nagybátyját, Rózsa Sándor hődmézővársárhelyi vendéglőst, hogy a rendőrségen jelentkezék és távollétében ellopott ötezer pengő készpénzt és kétezer pengő értékű ruhaneműt.

BUTOROKBÓL ma is nagy választék ARTA butorizlet, Pannonia épület, Bethlen István-utca 2.

ORSZÁGZÁSZLÓAVATÁS LESZ ÖRVÉNDEN. A körösvölgyi Örvénd község magyarsága országzászló-avatásra készül. A Kormányzó úr nevenapján, december 6-án délelőtt avatja fel országzászlóját. Az ünnepség a református templomban tartandó istentisztelettel veszi kezdetét, melyet dr. Szabó Lajos nagyváradi lelkész, egyházmegyei főjegyző végez. Az Országzászlónál az ünnepi beszédet Körtmáros László országgyűlési képviselő, a község képviselője tartja. Az ünnepség részletes programját rövidesen teljes egészében fogjuk közölni.

Csütörtökön orvostudományi előadás a Szabadegyetemen

A Szabadegyetem vezetősége értesíti a hallgatókat, hogy december hó 2-án, délután 5 órai kezdettel a városháza dísztermében dr. Beöthy Konrad főorvos, egyetemi r. tanár orvostudományi előadást tart a *Rákos megbetegedésekről*. Előadásának vázlata: Rákos megbetegedések. A rák elterjedtsége hazánkban. A rák lényege, fellépése a szervezetben. Egyes szervek rákos megbetegedései. Külső rákok. Belső rákok. Lehet-e a rákot gyógyítani? A kiváló előadó vetítettképekkel is kíséri előadását.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 2.

Budapest I.

10.15 Sovinsky László szalonzenekara.
 11.15 Bókai Kovács Antal hegedű.
 11.40 Külföldi híradó.
 12.10 Rendőrzenekar.
 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 14.00 Kamaragyűttes.
 15.00 A rádió diákhírei.
 15.10 Beszkiart-zenekar.
 15.30 Ispanovits Sándor felolvasása.
 16.25 Rédey Tivadar színészportréja.
 17.00 Orlay tánczenekar.
 17.25 A Közművelődési minisztérium rádióelőadás-sorozata.
 17.50 Berlini állami opera zenekara.
 18.00 Gulyás Tibor verseiből előad Orsolya Erzsé.
 18.10 Egy este Operettszágban.
 20.45 Ilyés Gyula elbeszélése.
 21.05 Mozart-sonáták zongorára és hegedűre.
 22.40 Zenekari művek.

Budapest II.

19.00 Francia nyelvoktatás.
 19.30 Kórhé Endre énekel.
 20.10 Kozocsa Sándor dr. beszél.
 20.30 Operaházi zenekar.

Könyv és Kultúra

Dr. Binder Sándor:
VERS—VIRÁGOK

Vaskos kötet, 25 év válogatott verseit tartalmazza. A költemények az élet minden területét megéneklék. Verseiben a költő igyekszik elmélyült gondolatokat elhinteni. Dícséretére legyen mondva, hogy magas erkölcsi színvonalon áll. Néha azonban visszatetsző ahogy önmagáról ír. Ha valaki azt akarja, hogy komolyan vegyék, nem lenne szabad önmagát — bár megkérdőjelezve — schizophréniás zseninek mondania. Stílusa is több helyen magyarosabb lehetne.

A könyv a Pátria irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság kiadásában jelent meg.

Őszinte mozikritika

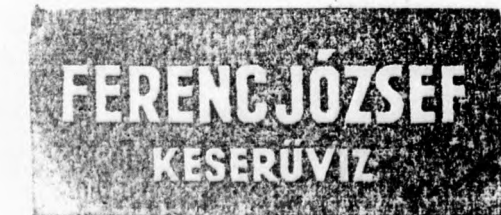
Párisi románc

— Bemutató az Apolló-mozgóban —
Jó egy év óta a filmkritika legkevesebb és egyben legrövidebb formája így hangzik: „giccs”. A Párisi Románcról a szigorú Nemzeti Újság viszont így nyilatkozik: „A film kényves témája sohasem sikklik le a művészet síkjáról. Ami benne határos, az távol áll az olcsóságtól.”

A film meséjét át és átszövik a legnehezebb és legbonyolultabb lélektan-problémák. Az egész filmesen végigfutó vörös fonál egy kishivatalnok feleségének megrázó élettragédiája. Ez az asszony (Marianne Hoppe) a külső körülmények bozorkányos útvesztőjén át keveredik súlyos kiemeltül szerelmi kalandba. A kaland elindítója egy 25.000 frankot érő valódi gyönyörű. Ajándékozója dúsgazdag földbirtokos, aki mellesleg zenésztársa. De nem ez viszi az asszonyt a házasságtörés útjára, hanem az a tény, hogy a zeneszerző (Ferdinand Marian) ihletőjét találja meg benne. Egy harmadik férfi, aki tökéletesen gonosz ember észreveszi ezt a házassági háromszöget és kíméletlenül betolakodik negyedikként. A zeneszerző pisztolya azonban leteríti, az asszony megmérgezi magát, a férj szintén. Az egyedül életbenmaradt zeneszerző ihletőjének elvesztésével és gyilkosságba keveredésével lelkileg annyira összetörik, hogy nem tud többé új zeneműveket komponálni. Tehetsége tehát csak utcába jutott. Így tehát mindnyájan bűnhődnek. Nemesek az asszony, nemesek a két házasságtörő férfi, de a férj is, aki hátrányoskedély miatt tragikusán elhanyagolta feleségét és ennek eleinte szépen megnyilatkozó hűségét folyton gyengítette. A filmesében az erkölcsi igazságszolgáltatás tehát tökéletes.

Különös érdekessége, hogy igen éles beállítással szemlélteti annak a szívtelenül önző hivatalnoknak gonoszságát, aki alattvalójának hitvestársával kénye-kedve szerint rendelkezik. Főként ezzel a szemléltetéssel a film szociális jellegűvé válik. Végcredményben a Párisi Románc francia ízű, de kivitelezése a magas német filmkultúra eredménye.

Olasz Péter dr.

A Tábla is hatálytalanította a bályoki Károlyi birtok adásvételi szerződését

Nagyvárad, dec. 1. Lapunk tegnapi számában beszámoltunk arról a szerződés hatálytalanítási perről, amelyet gróf Károlyi Imre, illetve ifj. vitéz Horthy Miklósné indított a bályoki Károlyi birtok visszaszerzése ügyében.

A nagyvárad Tábla ma hirdetett ítéletet a nagy érdeklődéssel várt ügyben. Az ítélet elrendelte ifj. vitéz Horthy Miklósné birtokbalehelyezését a bályoki 4800 holdas uradalomban.

SZINHÁZ

Tosca és Traviata a Kolozsvári Opera decemberi vendégjátékainak műsorán

December első felében kezdi meg újra a Kolozsvári Nemzeti Színház operaegyüttese rendszeresített vendégjátékait, melyeket a tavalyi színiévadban olyan határtalan lelkesedés és érdeklődés kísért a nagyvárad közönség körében.

Dacára a nagy nehézségeknek, melyeket a mai rendkívüli viszonyok jelentenek, a város vezetőségének és a Kolozsvári Nemzeti Színház igazgató-

ságának közös áldozatkészsége megvalósította azt a tervet, hogy a Kolozsvári Opera az idén is több ízben vendégszerepeljen Nagyváradon. A két első vendégjáték december 15-én és 16-án lesz és ezalkalommal a Tosca és Traviata kerül színre a vendég-együttes előadásában, melyeknek jegyeit december első napjaiban kezdi árusítani a Szigligeti Színház elővételi pénztára.

A színházi iroda közleménye:

Olcsó helyárrakkal ma este „Tábornokné”

Olcsó helyárrakkal szerdán este háromnegyed 7 órakor a Tábornokné kerül színre, Antal Erzsével a címszerepben.

Feleség. Bóka nagyszerű vigjátékát csütörtök este bemutató bérlet keretében hozza színre a színház prózaí együttese. Horváth Jenő rendezésében. Főszereplők: Lovasi Klári, Horváth Jenő, Barsy Béla, Szögi Arany és Haraszthy Irén. A-bérletű előadás pénteken este.

Szombaton délután egynegyed 4 órakor filléres helyárrakkal Jurik Julesi felléptével az Ártatlan vagyok című kacagtató vigjátékudonság van műsoron.

Mikulás előadások gyermekek részére — tekintettel a megnyilvánult nagy érdeklődésre — vasárnap délelőtt 11 órakor és hétfőn délután egynegyed 4 órakor lesznek. Szenczi-csios műsor! Fellépnek a tarsulat kedvencei! Sok móka, vidámság és kacagás! Jegyek elővételben már vált-hatók. „Olcsó helyárrak”! A színház

igazgatósága kéri a n. é. közönséget, hogy gyermekeik részére küldendő csomagokat névvel és nézőtéri hely megjelölésével lássák el és úgy adják át a színházi pénztárban.

Olcsó helyárrakkal vasárnap délután A két kapitány kerül színre, míg vasárnap este háromnegyed 7 órakor rendes helyárrakkal a Fekete Péter van műsoron.

HETI MŰSOR:

Csütörtök este háromnegyed 7 órakor: Feleség, bemutató bérlet 10. Péntek este háromnegyed 7 órakor: Feleség, A-bérlet 10. Szombaton délután egynegyed 4 órakor: Ártatlan vagyok. Szombat este háromnegyed 7 órakor: Az utód. Vasárnap délelőtt 11 órakor: Gyermek Mikulás matiné. Vasárnap délután egynegyed 4 órakor: A két kapitány. Vasárnap este háromnegyed 7 órakor: Fekete Péter.

Mi újság a piacon

Gyümölcsfélék (gyenge felhozatal): 1 kg. alma 2.80—3.60, 1 kg. szőlő 3.—3.80, 1 kg. birsalma 2.30—3, 1 kg. körte 2.50—3.50, 1 kg. hecsedli 1.50—2, 1 kg. gesztenye 3.50—4, 1 kg. dió 5.80—6 pengő.
Zöldségfélék (nagy felhozatal): 1 kg. burgonya 0.28—33, 1 kg. paradicsom 1.—1.30, 0.56—60, 1 kg. száraz bab 1.07, 1 kg. répa 0.36, 1 kg. borsó 0.65, 1 kg. hagyma 0.26—35, 1 kg. cékla 0.30—40, 1 kg. káposzta 0.30, 1 kg. vörös káposzta 0.80—1.—, 1 kg. vörös káposzta 0.80—1.—, 1 kg. petrezselyem 0.50, 1 drb. kalaráb 0.30—40, 1 drb. zeller 0.20—30, 1 drb. retek 0.30—40, 1 drb. torma 0.50—60.
Élőállatok (gyenge felhozatal): 1 drb. szarvasmarha kg. 2.10, 1 drb. fejős tehén 900—1500, szopós borjú kg. 2.10, 1 drb. igásló 400—900, 1

drb. parádésló 9000—2000.
Tejtermékek (semmi felhozatal): 1 liter tej 0.52, 1 kg. vaj 10.20, 1 kg. juhturó 5.20, 1 kg. tehénturó 1.76, 1 kg. tejfel 2.20, 1 kg. sajt 4.80.
Kenyér: 1 kg. egységes 0.56.
Szárnyasok (semmi felhozatal): 1 pár I. o. csirke 4.40, 1 kg. sovány liba 4.80, pulyka 4.70, sovány ruca 4.70, 1 drb. tojás 0.24, kg.-ja 4.50.
Husarak: 1 kg. marhahús 5.10, 1 kg. disznóhús 5.—, növendékmarha 5.10, juhhus 4.50, bárányhús 4.70, 1 kg. tepertő 5.80.
Halfélék: 1 kg. sulyu ponty 4.—, 1 kg. köröshal 4.—4.60.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.
A szerkesztésért felelős: Dr. Paál Árpád főszervező
A kiadásért felelős: Dr. Virág Jeromos igazgatója
Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szigligeti utca 5. sz. sz. 162

APRÓNIRDETESEK

Adás-vétel

Télikabátot ruhát legjobban vehet, eladhat Molnarnál, Bémer-ter 1. 910
Fajalmát beszerezhet délelőtt 9—1 óráig Szacsavay-utca 17. sz. pincében. 123
Kombinátszoba, konyha, rekamier eladó. Verő asztalos, Kapucinus-u. 11. 725
Irodai íróasztalt megvételre keres a városgazdasági ügyosztály (városháza II. em. 26.) 165
Háromszobás konyha, mellékhelyiségekkel, kertés ház eladó, azonnal beköltözhető. Schlauch-tér 32. kapu alatt jobbra. 167

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 913
Paragazzal poloskat, molyt, petét mindenhol felelősséggel irtja, Csutorás, Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 664

Lukács Lajos
kálvária-mester
Török Ignác u. 70

Há
SZERETI AZ OTTHONÁT,
nehagya megfézni a
családját, Lukácsal
csinálassa meg
CSERÉPKÁLYHÁJÁT

51/2/1-os kölcsönt 5 évi törlesztéssel folyósít a Nagyvárad Népszövetségi Hitelszövetkezet, Nagy Sándor-u. 5. szám. 153
Zippzárjavítás felelősséggel, Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. 64
Menyasszony és koszorúleány művirág fejdíszek és kézikönyvek. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azonkívül hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébet-liget) sportpályánál.
Kölcsön 5 éves, 5 és fél százalékos költségmentesen Hitelszövetkezetnél, Bethlen István-u. 6. kapható. 129
Kévházakban és vendéglőkben kéri Magyar Lapok-et

Állást nyec

Fiataltbb jól főző mindenes azonnal felvétetik, Andrassy Gyula-utca 47. 168
Orászegedet, preciz munkacrot azonnali belépésre felveszek. Haslinger, Rákóczi-út 8. 166

Állást kecs

Keresztény tisztviselő, több évi irodai gyakorlattal állást keres január elsejére. Cimeket a kiadóba kér. 159

Elveszett

Elveszett csütörtök délután a Mikszáth Kálmán-u. 22-től Nogáll-utca elejéig bordószínű kockás nyel nélküli női selyem esernyő. Kérem a becsületes megtalálót, hogy jutalom eleneben adja le Mikszáth Kálmán-u. 22. háztulajdonoshoz. 142
Elveszett hétfőn este a színházban az ötödik sor szőnyegén egy lorgutte (kézzel tartható szemüveg). Kérem azt a magas hőlyget, aki, mint többen látták, megtalálta és akinek nevé tudják, csak a címét nem, — sziveskedjék a reá nézve értéktelen speciális üvegű és csak gazdája által használható lorguttet jutalom ellenében a kiadóhivatába beadni. 162